

Inzaaiadvies voor het ontwikkelen van kruidenrijke glanshaverhoilanden en kamgrasweiden

R.H.E.M. Geerts Wageningen Plant Research WUR / VALA

Samenstelling Margrietmengsel WUR-VALA

De basis van dit mengsel vormt een paardenweidemengsel van de firma Hofman (productnaam: BASIC www.hofmanap.nl) Dit is een graszaadmengsel met 8 verschillende grassoorten. Daar wordt kamgras aan toegevoegd. Dit weidemengsel wordt gemengd met een natuurzaadmengsel van de firma Biodivers (productnaam: Margrietmengsel 102 www.biodivers.nl). De firma Biodivers oogst, met toestemming van de grondeigenaren, overal in Nederland zaad van kruidenrijke graslanden. Dit zaad wordt gedorst, geschoond en voor verkoop aangeboden. De kruiden zijn dus zuiver inheemse en van autochtone herkomst.

Hofman BASIC paardenweide	14 kg
Engels raaigras (vroeg)	20 %
Engels raaigras (laat)	20 %
Rood zwenkgras	20 %
Kropaar	10 %
Timothee	10 %
Veldbeemdgras	10 %
Beemdlangbloem	4 %
Glanshaver	4 %
Reukgras	2 %
Aangevuld met:	
Kamgras	1 kg

Biodivers Margrietmengsel 102 **5 kg**

Samenstelling Biodivers Margrietmengsel 102:

Kruiden (> 40%): gewone margriet, knoopkruid, gewone brunel, stijf havikskruid, kleine- en grote ratelaar, gele morgenster, schapenzuring, grasmuur, veldlathyrus, vogelwikke, rode- en kleine klaver, gewoon biggenkruid, glad walstro, kleine leeuwentand, akkerhoornbloem, gewone rolklaver, Sint-Janskruid, vlasbekje, smalle weegbree, gewoon duizendblad, gewone spurrie, scherpe- en kruipende boterbloem en veldzuring.

Grassen: gewoon struisgras, gewoon reukgras, rood zwenkgras en gestreepte witbol.

De firma Biodivers werkt uitsluitend met zuiver inheemse zaadmengsels, dus soorten die aangepast zijn aan Nederlandse situatie. In de praktijk blijkt dat niet alle genoemde soorten na inzaai ook daadwerkelijk in de vegetatie worden aangetroffen. Deels komt dat doordat de samenstelling in de praktijk nooit gegarandeerd kan worden als gevolg van de gehanteerde oogst- en schoningswijze van veel verschillende kruidenrijke graslanden. Verder bepalen grondsoort, vochthuishouding en zuurgraad van het perceel welke soorten zich uiteindelijk blijvend vestigen.

Praktische tips voor nieuw inzaai

Inzaai tijdstip

- Op zandgrond is het najaar het meest geschikte tijdstip voor nieuw inzaai. Het voorkomt sterke veronkruiding met eenjarige akkeronkruiden en zaden van veel kruiden hebben een koude periode nodig om te kiemen.
- Controleer vooraf wat de wetgeving op dat moment is t.a.v. van het scheuren van grasland op verschillende grondsoorten. Voor zandgronden gelden andere regels dan voor klei- en veengronden. Raadpleeg daarvoor de website van RVO.nl.
- Om op zandgrond toch in het najaar te kunnen inzaaien kan overwogen worden pas na een bouwlandfase, na bijvoorbeeld de teelt van maïs, graan of aardappelen te gaan inzaaien.
- Op klei- en veengronden is het beste tijdstip voor inzaai het vroege najaar, bij voorkeur eind juli/begin augustus. Zeker op veengrond is dan de draagkracht goed en kan een grondbewerking goed worden uitgevoerd.

Grondbewerking en zaadbedbereiding

- Zorg dat de **zuurgraad (pH)** van het perceel op orde is: $pH > 4,8$.
- Vooraf doodspuiten van de zode is niet wenselijk, alleen wanneer het perceel vergeven is van kweek, kan dat eventueel overwogen worden. Het advies is om in zo'n situatie een ander perceel te kiezen.
- Grondbewerking alleen uitvoeren onder gunstige omstandigheden om structuurschade te voorkomen. Vooral niet te nat, maar bij zwaardere kleigronden ook niet te droog om een voldoende fijn zaai-bed te krijgen.
- Ploeg de zode onder. Op zandgrond kun je er voor kiezen om dieper te ploegen dan gangbaar om zo de voedselrijke bouwvoor onder te ploegen en de schralere ondergrond naar boven te halen. Hiermee creëer je direct een schrale uitgangssituatie. Het is niet aan te raden om een de zode te frezen, omdat juist dan vaak volop hergroei plaats vindt vanuit de bestaande graszode.
- Zorg voor een mooi rul zaai-bed door na het ploegen het meerdere malen te eggen. Eventueel kan bij een sterke onkruiddruk van éénjarige akkeronkruiden gewerkt worden met een **vals zaai-bed** door met een interval van een paar weken te wiedeggen vooraf aan de definitieve inzaai.
- Op natte gronden is het bij herinrichting aan te bevelen om smalle percelen bol te leggen en grote percelen op te delen in stroken en die dan ook bol te leggen met daartussen ondiepe greppels. Stagnerend water op percelen stimuleert pitrus ontwikkeling.

Inzaai

- Inzaai kan het best uitgevoerd worden met een pneumatisch inzaaimachine met rol, waarbij de **zaaidiepte** niet meer dan 1,5 cm bedraagt.
- Als **zaaizaadhoeveelheid** wordt 20 kg per hectare geadviseerd. Draai de machine vooraf een aantal malen af om de juiste zaaizaad hoeveelheid af te stellen. Tijdens het zaaien goed opletten dat het zaad niet ontmengd. Roer af en toe door de bak met zaad om de grote en kleine zaden weer met elkaar te mengen.
- Bij massale opkomst van éénjarige akkeronkruiden een keer bloten om zo weer voldoende ruimte en licht te creëren voor kieming en vestiging van kruiden.

Is doorzaai van de bestaande zode geen optie?

Neer! De meeste kruiden kiemen vrij traag en/of hebben een trage begingroei in vergelijking met grassen. De ervaringen met doorzaaien zijn mede daardoor slecht. De kiemplanten van de kruiden moeten concurreren met de bestaande grasmatten. De groeisnelheid van gras is groter en daardoor worden de kiemplanten 'overgroeid' door het gras, ze verliezen het van het gras door concurrentie om licht.

Kosten

De kosten voor het zaadgoed liggen rond de € 500 per ha. excl. grondbewerking en inzaaikosten. Dit is een éénmalige investering. Op vele plekken in de Achterhoek zijn zo kruidenrijke graslanden gerealiseerd die na 15 jaar nog steeds heel kruidenrijk zijn.

Dit document is bedoeld als een advies om via inzaai met kruidenrijke zaadmengsels soortenrijke graslanden te ontwikkelen. Dit advies is gebaseerd op ervaringen van WUR en VALA met het inzaaien van dit type mengsel. Elke situatie (grondsoort/vochtvoorziening) is weer anders. WUR en VALA kunnen daarom, bij het toepassen van dit mengsel, op geen enkele wijze verantwoordelijk worden gesteld voor tegenvallend inzaairesultaten of eventueel ongewenste vegetatieontwikkelingen.